

1918

Täällä lämpöä +3 a +5 ast. ilma
viikoksi ja aurinkoisuuden erin
omaisen paunin. Tllapäivällä
kivi ruunusti.

Kanunpäivällä valmistaen
eriteluunä nalka-ajotla.

Trans kääles luottomana
etta yleislahto alkauut laalla.
Epävarmuutta ja levottomuutta
kadulla.

Museoon menen tovaliseen
aitaan. Nutsaan ei estouut
Puuhaartit piirittivät seuaat.
tia, saalytaloa, yliopistoa, Nu
verioivirastoja, n. e.

Toimittiin erinäisiä juopivia
toita. Tulhin kaudallon P. K. An
telliin jo jrdok nih Vanly Marqu
roffin loivia m. n. nalka-
nib. kirjaitin inuutoitnin eri-
teluäänä.

Tllapäivällä klo 6 Hist. Seuran
Nakahuksen jrdon eriteluunä
ja klo 7 Hist. Seur. valtuustuan
nran Natsaus. †

Täällä palatessa ilma koto kor
neavuden kadulla oppa tllä
jovuitentraalista. Palatiti not
dalle päästettiin lausaintin
vaunujen rannassa alvost
laivasta.
Myöskinin Vickbergilla.

Helsinki sisällissodan aikaan

Otteita Juhani Rinteen päiväkirjasta

28.1. – 14.4.1918

Suomen sisällissota alkoi sunnuntaina 27. tammikuuta 1918, kun punakaarti valtasi Helsingissä mm. Senaatintalon, Suomen Pankin ja rautatieaseman. Helsinki vallattiin lähes verettömästi. Hallintoa ryhtyi hoitamaan Suomen Kansanvaltuuskunta, joka koostui punakaartilaisten, sosiaalidemokraattien ja ammattiyhdistysliikkeiden edustajista. Vasta itsenäistyneen Suomen senaatti pakeni maan alle ja Vaasaan.

Sisällissodasta on käytetty monia nimiä, Juhani Rinne kirjoitti ”veljessodasta” ja ”kansalaissodasta” sekä punaisten hävittyä ”kapinasta”. Työväestön kannalta kyseessä oli ”luokkasota” ja ”vallankumous”. Sisällissota on neutraali nimitys ja nykyään yleisesti käytössä.

Isoisäni Juhani Rinne oli historioitsija. Hän työskenteli 1918 Muinaistieteellisen toimikunnan intendenttinä ja Suomen Kansallismuseon historiallisen osaston johtajana, vastuullaan erityisesti historialliset rakennukset ja niiden huolto. Hän piti päiväkirjaa neljän vuoden ajan 1916–1919 kirjaten joka päivä yhden sivun verran tapahtumia.

Olen valinnut päiväkirjan otteita, joihin olen löytänyt kuvitusta. Kuvasin näkymiä tämän päivän Helsingistä ja rinnastin ne arkistokuviin sekä päiväkirjamerkintöihin.

Millaista olisi ollut elää silloin?

Irma Rinne

Luokkajota.

**Wastoinkäymisemme Tampe-
reen rintamalla.**

**Katkeroitaa, mutta ei
masenna.**

Tiedonantajassa kirjoittaa Kullerwo Manner seuraavaa:

Wallankumouksellisen Punaisten kaartinme lähes katkeroutautisen taistelutoiminnan aika on ylipäänsä ollut menestyksellistä. Eläyttikään voimansa tunto ja wallankumouksellinen innostus joukkoja laiffialla. Warmasti etenivätkin ketjumme laiffilla rintamalla. Sitä huolimatta ei vihollista saatu ratkaisevasti lyötyä, sillä se välitteli huolellisesti ratkaisu taistelua.

Wallankumouksellisia joukkojamme ja niiden päälliköitä ei momen hitaus niellyttäneet. Warfinlin pohjoisella a. l. Wilppulan rintamalla tunkeuduttiin sitkeästi eteenpäin. Olosuhteitten muutos se tapahtui työssä ti-

käminen ei saa joukkoamme masentaa. Ja sen muoksi eteenpäin! Siellä on työväenluolan taistelun päämäärä. Eteneminen merkitsee parempaa tulevaisuutta. Peräytyminen arjuutta ja kuolemaa.

Pohjoisen rintama.

Provolanttorit aikaansaaneeet hämmennystä joukkojemme keskuudessa.

„Työ“-lehti kertoo:

Sen portvaristomme on saanut kokene voimansa ja joukkoamme sitkeyden, joka lähes laffi kuultu on voitokkaasti laiffialla lyönyt heidän lahtarijoukkojaan ja tun se aikoo olla jo epätoivoinen, sillä lahtarien amunlaantihommat, kuten tiedetään, ovat laiffialla rauenneet tyhjin, niin siffi nämä ovat alkaneet epätoivoisella voimalla harjoittaa riveisämme ja laiffipuolella mitä katalimpaa provolaanttorista kuten seuraavasta nä-

Wastoinkäymisemme Tampe-
reen rintamalla katkeroi-
taa, mutta ei masenna.
Tiedonantajassa kirjoittaa
Kullerwo Manner seuraavaa:
Wallankumouksellisen Pun-

asen kaartinme lähes kak-
sikuukautisen taistelutoi-
minnan aika on ylipäänsä
ollut menestyksellistä.

Työmies-lehti 27.3.1918
– Kansalliskirjasto.

TAMMIKUU 28,
Maanantai

Tänään lämpömittari +3
astetta, iltapäivällä
kävi sumuiseksi.

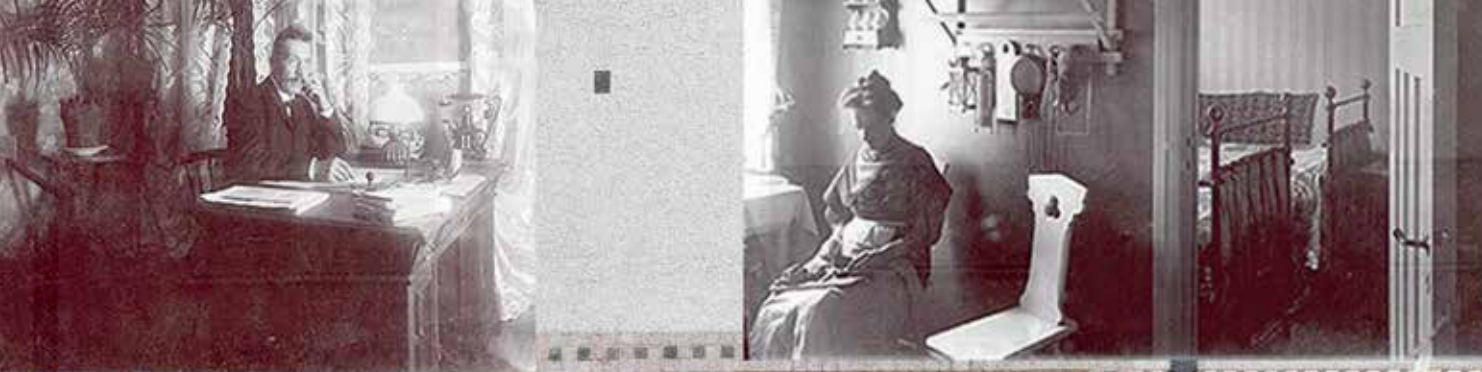
Frans täällä
ilmoittamassa,
että yleislakko
alkanut.

Epävarmuutta ja
levottomuutta kaduilla.
Punakaartit piirittivät
senaattia, säätytaloa,
yliopistoa,
kenraalikuvernöörin
virastoa jne.

Aleksanterinkatu 20, Bockin talo 2019.
Rakennuksessa toimi raastuvanoikeus
ja maistraatti 1918.

Arkistokuvassa punakaartilaisia
Kauppatorilla 1918, mahdollisesti
tiedusteluosasto. – Kansan Arkisto.

HELMIKUU 1, Perjantai

Koko aamupäivän vallitsi ankara sumu, joka vallitsevan etelätuulen kera teki ilman kylmäksi.

Rauhatonta on kaduilla enemmän kuin edellisinä päivinä. Ammuntaa kuuluu yhtäpäättä. Juuri nyt klo 10 illalla ammutaan kovasti porttimme edustalla kadulla.

Meritullinkatu 15 helmikuussa 2019.
Juhani Rinne ja hänen vaimonsa Sigrid Rinne Konstantininkadun (nykyinen

Meritullinkatu) asunnossaan.
– J. Rinteen sukuarkisto.

Punakaartin sotilaita valokuvaamossa kuvattuina. – Kymenlaakson valokuvaamon postikorttikuvasto 1918.

– Kansallisarkisto.

HELMIKUU 9, Lauvantai

Tänään vähän kylmempi,
-4 astetta aamulla. Päivän
mittaan pakkaneen vahvistuu.

Aamulla leipäköössä ja sain
kilon kauraleipää, kuivaa,
à 3:50.

Näkymä Meritullinkadulta
Kauppatorille helmikuussa 2019.

Arkistokuvassa perunajono
Kauppatorilla 1918. Ivan Timiriasev.

– Helsingin Kaupunginmuseo.

HELMIKUU 16, Lauvantai

Pakkanen taas peräytynyt. Lämpöm. vain -3 ast.
Erittäin kaunis talvipäivä.

Forström ilmoitti, että miliisi käynyt vaatimassa,
että lumi on ajettava pois Palatsin edustalta. Lähdin
askaamaan rahoja.

I. Groundstroemilla, joka ei tiennyt antaa neuvoa.
Sitten H. Hertsbergillä, joka lupasi antaa 2000 ellen
muualta saa. En ottanut.

Aamiaisen syötyäni samalle asialle. Pohjolassa, jossa
tapasin valtioneuvos Helanderin ja Hugo Rautapään
sekä tohtori Paloheimon. Näiden välityksellä sain
Kansallispankin schekkiä vastaan 500. Sitten
Palatsissa panemassa alulle lumen ajon.

Porvaristo vastusti punaisten hallintoa
pitämällä yksityispankit ja virastot
suljettuina. Rahaa ei juuri ollut
käytettävissä, toimittiin kauppiaiden ja
vakuutusyhtiöiden velkakirjojen avulla.

Iivar Groundstroem opetusministerinä
huolehti Kansallismuseon
rahoituksesta.

Kuvassa presidentinlinna helmikuussa
2019. Entinen Keisarillinen palatsi
oli 1918 alussa venäläisen sotilas- ja
työläisneuvoston päämajana. Maaliskuun
lopulla venäläiset poistuivat Saksan ja
Neuvosto-Venäjän rauhansopimuksen
mukaisesti.

HELMIKUU 23, Lauvantai

Aamulla aika kylmä, -15 astetta.

Aamiaisen jälkeen museoon, jossa minulla oli dejuurivuoro. Museossa myös Bök ja Sirelius, joiden kanssa kannujen kolausta.

Kansallismuseo, takaovi helmik. 2019.
Juhani Rinne kollegoineen
Kansallismuseolla. - Ajoittamaton
kuva J. Rinteen sukuarkistosta.

Kansallismuseo oli suljettuna, kuten
muutkin virastot. Henkilökunta
päivysti vuorotellen.

“Kannujen kolaus” tarkoittaa politiikan
puhumista ilman tarkempaa tietoa sekä
maljojen kohottamista.

MAALISKUU 8, Perjantai

Aurinko kaiken päivää esillä sulattaen kadut.

Sirelius tiesi kertoa, että Saksa olisi antanut 3 päivän ajan punaisille miettimisaikaa laskevatko aseensa. Myöskin he ovat tehneet useita yrityksiä

saada aikaan neuvotteluja, mutta tähän asti onnistumatta. Heidän välittäjänään esiintynyt edusmies Kellosalmi. Sitä paitsi Lindhagen yrittänyt sitä agronomi Alkion kanssa, mutta bakki tuli.

Valtioneuvoston Linna maaliskuussa 2019. (Senaatintalo vuonna 1918.)

Arkistokuvassa pohjoismaisia neuvottelijoita tapaamassa

Kansanvaltuuskuntaa 3.–4. maaliskuuta 1918. - Suomen sotamuseo.

Carl Lindhagen, Tukholman pormestari js sosiaalidemokraatti.

MAALISKUU 10, Sunnuntai

Ilma edelleen tavattoman herttainen.

Eilen iltainen ammunta oli lähinnä tapahtunut Grönqvistin kohdalla, jossa katukäytävät olivat täynnään seinästä ravissutta rapninkia.

Pohjoisesplanadin ja Kluuvikadun kulmatalo 2019 maaliskuussa. Talon rakennutti tehtailija Fredrik Wilhelm Grönqvist 1883. Arkistokuvan nainen Kansan Arkiston kuvasta Punakaartilaisia kauppatorilla 1918.

MAALISKUU 11, Maanantai

Aamupäivällä tavattoman paksu sumu.

Heti päivän kirkastuessa kävi täällä taas saksalainen lentäjä. Aamulla saattamassa Ottoa junalle, pääsin palatsin passilla asemasillalle asti.

Helsingin nykyinen rautatieasema 2019 maaliskuussa. Asema otettiin käyttöön 1919. Sen vieressä ollut vanha asemarakennus on purettu.

Arkistokuvassa punakaartilaiset vahdissa Helsingin rautatieaseman odotussalissa 1918. – Museovirasto.

MAALISKUU 27, Keskiviikko

Taaskin kirkas ja aurinkoinen päivä.

Iltapäivällä olimme Agnes B:n luona, jolla oli paljon vieraita. Eräs herra Karvonen soitti pianoa erittäin hyvin ja eräs neiti Högfors lauleli lauluja todistaen omaavansa vahvan ja taipuisan äänen.

Arkistokuvassa Juhani Rinteen vaimo Sigrid (os. Behrens) nuorena vierailulla enonsa Emilin ja tämän

vaimon Aleksandran luona Leipzigin 1898. Sigrid säestää Theodor-enon laulua. - J. Rinteen sukuarkisto.

Taustalla näkymä Pietarinkadulta vuonna 2020.

HUHTIKUU 7, Sunnuntai

Tähtikirkkaan yön jäljestä aurinkoinen ja kirkas päivä.

Punakaartilaisilla hautajaiset. Nämä järjestetty niin, että saattueessa kulki ensin lipunkantaja - vanha partasuu ukko kivääri selässä - ja sen jälkeen vainajain omaiset y.m. kukkasineen. Sen

jälkeen yksi ruumis vaunuissa, joita seurasivat muut 50 tavallisissa mööbelivaunuissa, kaksi kussakin. Ruumisvaunujen sivuilla aseistettuja punakaartilaisia 4 miehen ruoduissa. Niiden jälkeen siviiliväkeä lippuineen. Saattueen sivuilla ja edessä joitakin punakaartilaisia ratsain.

Mäntymäki huhtikuussa 2019.

Arkistokuvassa punakaartilaiden
hautaus Mäntymäellä, miehet

ammattiosastolippuineen haudan
äärellä 1918. - Kansan Arkisto.

HUHTIKUU 13, Lauvantai

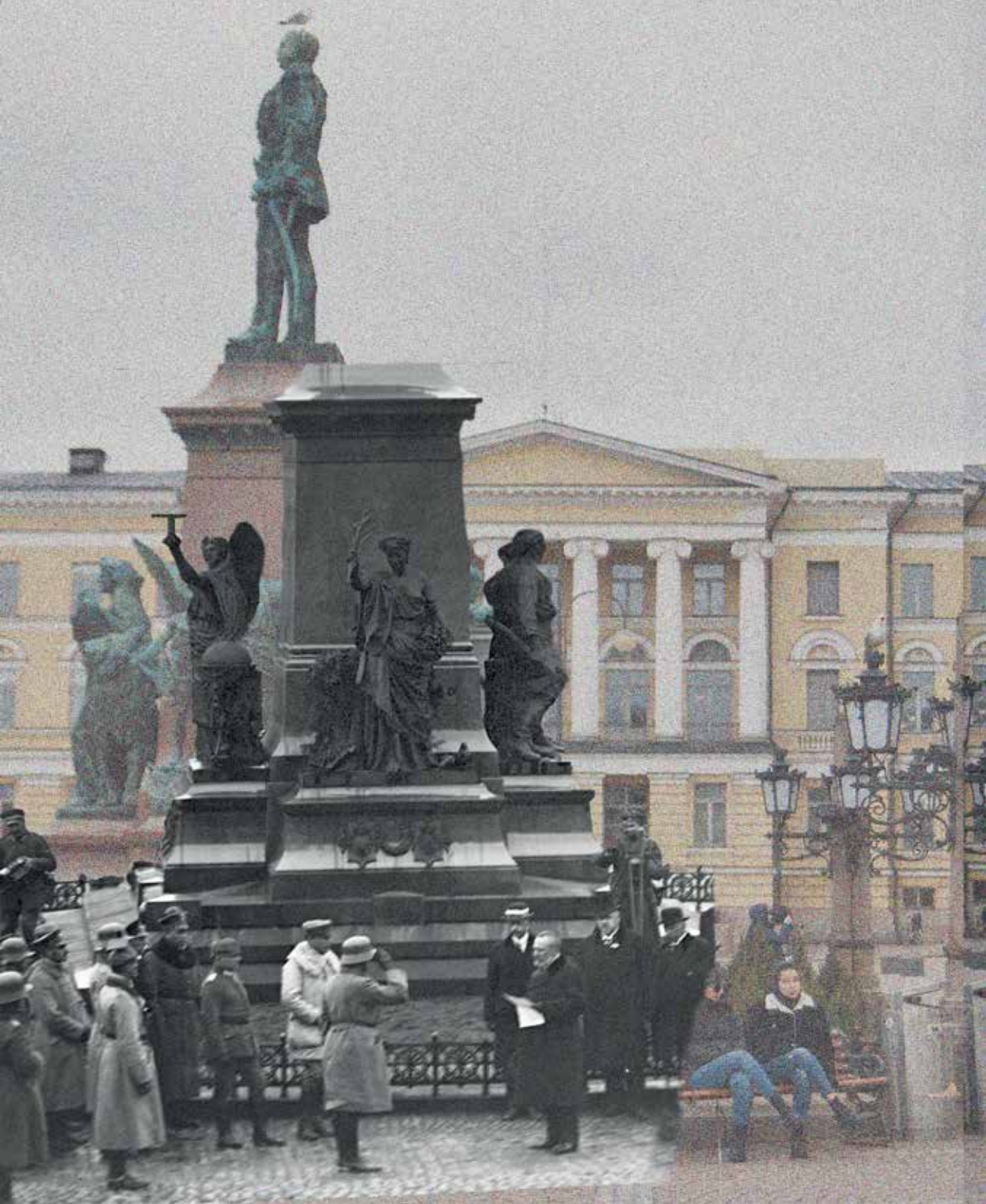
Heräsin amuntaan klo 4 tienoissa. Aamu kirkas ja aurinkoinen. Sittemmin oli koko päivä mitä herttaisin.

Ammunta Kruunuhaassa alkoi arvatenkin Senaatintorilla päin. Tykit ja kuularuiskut paukkuivat lakkaamatta. Klo 6 tienoissa menin pihalle katsomaan. Portti ja porrasovet olivat auki. Menin kadulle: punakaartilaiset juoksentelivat kaduilla piiloitellen kulmauksissa ja ampuivat silloin tällöin. Koko aamupäivän juoksenteli niitä myös Rantakadulla ampumaketjussa.

Ankarin oli taistelu Konstantininkadun eteläpäässä, jossa Borgströmin tupakkatehdas tuli pahoin ammutuksi. Samoin oli laita läheisten talojen.

Borgströmin talo Meritullinkadulla huhtikuussa 2019. Arkistokuvassa tykkitulessa vaurioitunut Borgströmin tupakkatehdas 14.4.1918. Kuvaaja Gunnar Lönnqvist. – Työväen Arkisto.

HUHTIKUU 14, Sunnuntai

Tänään on ilma raskas ja sumuinen.

Tulin kotiin vähän ennen klo 12 ja aioin mennä takaisin palatsiin, mutta silloin oli täysi sota taas kaduilla. Punaset alkoivat ampua vintien ja kellarien luukuista. Kauppatorilla pidettäväksi aiotusta paraatista ei tullut kunnollista.

Vähää myöhemmin tuli saksalainen ylipäällikkö kaupunkiin ja otettiin vastaan Senaatintorilla.

Iltapäivällä oli taas kaikki rauhallista.

Miten kauvan kestää vielä tätä turvattomuutta?

Aleksanterinpatsas Senaatintorilla 2019.

Arkistokuvassa Helsingin valtaus, saksalaisten apujoukkojen paraati 14.4.1918. Helsingin kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja senaattori Otto Stenroth puhuu kreivi Rüdiger von der Goltzille.

Kuvaaja Gunnar Lönnqvist. – Helsingin kaupunginmuseo.

Uudenkaupungin Sanomat.

Lauvantaina Helmituun 2 p:nä

N:o 14

Tilaukshinnat: 1/4 v. 1/2 v. 3/4 v. 1 v. kunk.
Lehden konttorista ja asiam. 8: — 6: — 4: — 2: — : 75
Maamme postikonttoreissa 8: — — 4: — — — : 75
Ulkomaille toimituksesta tilataessa: postimaksut lisäkul.
Kotimainnosta kaupungeissa maksetaan: 1/4 v. 75 p., 3/4 v. 60 p.,
1/2 v. 40 p., 1/4 v. 25 p. ja kuukaudelta 10 p.
Yksityisnumerot 10 p. kpl.

Päätoimittaja: Matti Lehmus.

Lehden ja kirjapainon konttori:
Rauhankatu 6. — Telefoon 55.

Lehti ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina aam.

Ilmoitushinnat:
Ensiv. 15 p., tekstisiv. 20 p. ja takasiv. 12 p. palstamittaan.
Suuremmista ja selsovista ilmoit. alennusta sopimuksesta mukaan.
Kilpailu-, viikkoni- ja syntymäilmoitukset 3 mk. kpl.
Kuolon-ilmoitukset 5 mk. ilman väryä; kustakin värystä ja
hautausilmoituksesta 1 mk. 25 p. lisää.
Alin ilmoitusmaksu on etuvalla 1 mk. 50 p., takasiv. 1 mk. 20 p.

1918

Jaakkola & Piintilä Asianajotoimisto.
TURKU.
Venäjänkirkkokatu 23
(Fr. man talo).
Puh. 892—2360.
Avoimena 9—8.

Omistajat: Varatuomarit Martti E. Jaakkola ja Tolvo Piintilä.

Länsi-Suomen Osake-Pankki

Turku, Forssa, Kokemäki, Lahtikyliä, Loimaan, Salo,
Paimio, Riihimäki.

Uusikaupunki,

Pankki vastaanottaa rahoja talletukselle, myöntää
lainoja ja kassakredittejä sekä diskonttaa vekseleitä.

V.-Smi 1 s. 1 k.

Eloviikkuententteri „CASINO“.

Näytöksiä sunnuntaina klo 4, 6 ja 8 illalla.

OHJELMA:

RASPUTIN,

4-osainen draama.

Aadolf Selinderin haareminselkkailu,
Piikakuva.

HYVA SOITTO.
Lopuksi TANSSIA.

Kalliden kustannusten vuoksi
on aikuisten piletissä 50 p. ko-
rotus ja lasten piletissä 25 p:n
korotus.

Lasten pilettejä myydään ainoas-
taan sunnuntaina kello 4 näy-
tökeeseen.

Piletien myynti joka näytöksen
alotetaan puoli tuntia ennen näy-
töksen alkua.

KAUPUNGINLÄÄKÄRI

Santeri Jalava,

kapt. J. A. Malinin talossa, vasta-
päättää vanhaa kirkkoa, tavat arki-

työissä; puuseppä, laillisesti erotettu Juhon
Kuitaa Sehto, Pyhäjärven piirikunnan Bertha
Eklundin, ja torpp. tytär Hilma Maria Nauda-
wainio, Rautilan piti. Rouffelan tytär; torpp.
poika Artur Kiefferin Eundelin ja nuori:
tytär Ida Elina Anders, molemmat Soutais-
ten tyttäriä; talon poika Otto Restor Kar-
tila. Rouffelan tytär ja talon tytär Emma

Rauhaa ja laillista järjestystä rakas- tavat kansalaiset,

eri yhteiskuntaluokista Vakka-Suomen eri kunnista ovat, isänmaan menestyksen eläyttämistä, kansamme laillisen kansaneduskunnan asettaman hallituksen kehoituksen mukaisesti, tänä vaikeana aikana, jolloin väkivalta maassamme rehoittaa, tosi-vapauden ja meidän äsken saavuttamamme itsenäisyyden puolustamiseksi yhtyneet laillisen järjestyksellään kanssa kullakin paikkakunnallamme puolustamaan laillista järjestystä. Me mainittujen kansalaisten edustajat kehoittavat täten kaikkia kansalaisia täyttämään kansalaisvelvollisuutensa, elintarvelautakuntia ja muita yleisiä ja yksityisiä laitoksia työskentelemään edelleen sekä kaikkia, joille isänmaan onni ja menestys ovat kalliit, tyyneen harkintaan ja levollisuuteen sekä kaikin keinoin tukemaan laillisia viranomaisia laillisuuden ja yleisen järjestyksen ylläpitämisessä, vakavasti muistuttaen siitä, että rikokset näitä vastaan ovat pidettävät maan kavaltamisena ja sen mukaan rangaistavat.

Maa on lailla rakennettava ja laillisella järjestyksellä turvattava

Vapaan Suomen menestykseksi!

Uudenkaupungin kaupunki- ja maalaiskunnan, Uudenkirkon,
Laitilan, Lokalahden, Taivassalon, Vehmaan
ja Pyhärannan kuntien edustajat.

(Vakka-Suomi).

Porvarislehtien
julkaiseminen oli
sisällissodan aikana
kielletty. Helmikuun
5. päivänä 1918
Juhani Rinne kirjoitti
päiväkirjaansa:

Situationsi on
yhtä mörkki
kuin ennen.
Ensimmäinen
porvarillinen
lehti tuli
tänään postitse,
Uudenkaupungin
Sanomat.

Mielenkiintoisia
tietoja, jos
kohta tämän kuun
2. pv. painettu.

Uudenkaupungin
Sanomat 2.2.1918.

— Kansalliskirjasto.